

DOKUMENT WYJAŚNIAJĄCY

do Zmian nr 5/2026 Warunków Dotyczących Bilansowania. Na podstawie: Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania

Data przygotowania: 14 lipca 2026 r.

Niniejszy dokument wyjaśniający składa się z opisu przedmiotu, przyczyny i planowanego terminu wejścia w życie zmian Warunków Dotyczących Bilansowania. Na podstawie: Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania (dalej: „WDB”), zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) decyzjami o znaku DRR.WRE.744.17.2023.ŁW z dnia 27 września 2023 r. i z dnia 26 stycznia 2024 r. oraz zmienionych decyzjami Prezesa URE o znakach DRR.WRE.744.5.2024.JKo1 z dnia 16 maja 2024 r. i z dnia 31 maja 2024 r., DRR.WRE.744.20.2024.ŁW z dnia 19 lutego 2025 r., DRR.WRE.744.3.2025.AOr z dnia 28 maja 2025 r. oraz DRR.WRE.744.4.2026.AOr z dnia 23 lutego 2026 r. – określonych w Zmianach nr 5/2026 Warunków Dotyczących Bilansowania (dalej: „Zmiany nr 5/2026 WDB”).

Dokument wyjaśniający nie stanowi integralnej części Zmian nr 5/2026 WDB i nie może być podstawą praw ani obowiązków Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., jako operatora systemu przesyłowego (dalej: „OSP”), ani użytkowników systemu, a także nie jest przedmiotem zatwierdzania przez Prezesa URE w ramach postępowania administracyjnego dotyczącego Zmian nr 5/2026 WDB.

PRZEDMIOT ZMIAN

Modyfikacje zawarte w Zmianach nr 5/2026 WDB obejmują:

- Zmiany w zakresie określania zapotrzebowania na moce bilansujące w ramach rynku mocy bilansujących (RMB) i wymaganej wielkości mocy bilansującej RR^G ;
- Wprowadzenie kryterium konkurencji na RMB;
- Wprowadzenie górnego limitu ceny mocy bilansujących;
- Wprowadzenie normowania cen ofertowych w ofertach na moce bilansujące (OMB) do warunków cenowych na RMB i SDAC w przypadku niespełnienia kryterium konkurencji na RMB.

Zmiany w zakresie określania zapotrzebowania na moce bilansujące w ramach RMB i wymaganej wielkości mocy bilansującej RR^G

W zakresie określania zapotrzebowania na moce bilansujące (ZMB) w ramach RMB zostaje wprowadzona możliwość określania tego zapotrzebowania na poziomie mniejszym niż wymagane moce bilansujące, jeżeli wynika to z uwarunkowań pracy krajowego systemu elektroenergetycznego (KSE) w zakresie dostępności mocy bilansujących w trybie podstawowym i uzupełniającym. W szczególności ZMB w ramach RMB może zostać obniżone o wolumen mocy bilansujących, który będzie dostępny w trybie uzupełniającym na jednostkach grafikowych (JG) przywołanych do pracy przez OSP w celu spełnienia ograniczeń sieciowych.

W zakresie wymaganej wielkości mocy bilansującej RR^G zostaje wprowadzona reguła jej wyznaczania na podstawie bieżącego zapotrzebowania na RR^G, bezpośrednio wynikającego z bieżących uwarunkowań pracy KSE, z uwzględnieniem wymaganej wielkości rezerwy mocy w górę, określonej w pkt 7.7 WDB, pomniejszonej o wymagane wielkości mocy bilansujących FCR i FRR w górę.

Wprowadzenie kryterium konkurencji na RMB

Kryterium konkurencji na RMB określa czy zapotrzebowanie na moce bilansujące danego typu rezerwy mocy może być pokryte w warunkach konkurencji, tj. bez uwzględnienia OPMB dowolnego dostawcy usług bilansujących (DUB). Kryterium to będzie sprawdzane oddzielnie dla każdego zapotrzebowania na moce bilansujące i dla każdego okresu nabywania mocy bilansujących w trybie podstawowym (ONMB^P). W przypadku zapotrzebowania na FRR weryfikacja będzie dotyczyła łącznego wolumenu ofert na aFRR i mFRR.

W przypadku gdy kryterium konkurencji na RMB nie będzie spełnione dla danego zapotrzebowania na moce bilansujące dla danego ONMB^P, to jego wartość w ramach RMB będzie ograniczana do większej z wartości:

- Zapotrzebowania dla danego ONMB^P, które może być pokryte bez OPMB dowolnego DUB;
- Sumy wielkości mocy bilansującej danego typu rezerwy mocy dla danego ONMB^P dostępnych w OPMB, których cena ofertowa jest nie wyższa niż referencyjna cena mocy bilansującej (refCMB) danego typu rezerwy mocy dla danego ONMB^P. Cena refCMB będzie wyznaczana jako średnia cena mocy bilansujących odpowiadająca kosztom nabycia mocy bilansujących uznanym przez Prezesa URE za uzasadnione w taryfie OSP dla roku obowiązywania tej taryfy obejmującego dany ONMB^P, znormalizowana dobowym profilem cen mocy bilansujących nabytych w trybie podstawowym (CMBP) poszczególnych typów rezerw mocy z ostatnich 30 dni. Średnia cena mocy bilansujących odpowiadająca kosztom nabycia mocy bilansujących uznanym przez Prezesa URE za uzasadnione w taryfie OSP będzie publikowana niezwłocznie po zatwierdzeniu taryfy OSP dla danego roku, a w pierwszym roku obowiązywania Zmian nr 5/2026 WDB nie później niż w dniu wejścia w życie postanowień wprowadzających kryterium konkurencji na RMB.

Wprowadzenie górnego limitu ceny mocy bilansujących

Dla ofert portfolio na moce bilansujące (OPMB) i OMB zostaje wprowadzony górny limit ceny mocy bilansujących, którego wartość jest różna dla mocy bilansujących w górę i w dół.

W przypadku mocy bilansujących FCR^G , $aFRR^G$, $mFRRd^G$ i RR^G górny limit ceny mocy bilansujących jest równy jednolitej maksymalnej cenie rozliczeniowej, która jest stosowana we wszystkich obszarach rynkowych uczestniczących w jednolitym łączeniu rynków dnia następnego, określonej na podstawie art. 41 ust. 1 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (rozporządzenia 2015/1222). Tak zdefiniowany górny limit ceny ofertowej dotyczy również ofert zastępczych na moce bilansujące dla FCR^G , $aFRR^G$ i $mFRRd^G$.

W przypadku mocy bilansujących FCR^D , $aFRR^D$, $mFRRd^D$ i RR^D górny limit ceny mocy bilansujących jest równy przyjętej z przeciwnym znakiem jednolitej minimalnej cenie rozliczeniowej, która jest stosowana we wszystkich obszarach rynkowych uczestniczących w jednolitym łączeniu rynków dnia następnego, określonej na podstawie art. 41 ust. 1 rozporządzenia 2015/1222. Tak zdefiniowany górny limit ceny ofertowej dotyczy również ofert zastępczych na moce bilansujące dla FCR^D , $aFRR^D$ i $mFRRd^D$.

Powyższe górne limity cen mocy bilansujących będą przeliczane z EUR/MWh na zł/MWh według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego (NBP) analogicznie jak limity cen dla energii bilansującej, o których mowa w pkt 8.7.3(4) WDB.

Jednocześnie, w okresie przejściowym, do dnia 31 grudnia 2027 r., zostaje wprowadzony górny limit ceny mocy bilansujących dla OPMB i OMB równy:

- 5 000 zł/MW-h w odniesieniu do mocy bilansujących FCR^G , $aFRR^G$, $mFRRd^G$ i RR^G ;
- 2 500 zł/MW-h w odniesieniu do mocy bilansujących FCR^D , $aFRR^D$, $mFRRd^D$ i RR^D .

Wprowadzenie normowania cen ofertowych w OMB do warunków cenowych na RMB i SDAC w przypadku niespełnienia kryterium konkurencji na RMB

W przypadku gdy dla danego zapotrzebowania na moce bilansujące dla danego ONMB^P nie będzie spełnione kryterium konkurencji na RMB, to w przyjętej OMB cena ofertowa dla typów rezerwy mocy, których dotyczy to zapotrzebowanie, i dla każdego OREB zawierającego się w tym ONMB^P, nie może być większa niż maksymalna cena ofertowa mocy bilansującej (maxCOM), wyznaczona w następujący sposób:

- Dla FCR^G , $aFRR^G$ lub $mFRRd^G$ jako większa z: (i) CMBP dla danego typu rezerwy mocy i ONMB^P, (ii) refCMB dla danego typu rezerwy mocy i ONMB^P oraz (iii) ceny SDAC dla ORN odpowiadającego danemu OREB;
- Dla FCR^D , $aFRR^D$ lub $mFRRd^D$ jako większa z: (i) CMBP dla danego typu rezerwy mocy i ONMB^P, (ii) refCMB dla danego typu rezerwy mocy i ONMB^P oraz (iii) przyjętej z przeciwnym znakiem ceny SDAC dla ORN odpowiadającego danemu OREB.

Jeżeli w zgłoszeniu OMB została określona cena ofertowa nie spełniająca powyższego warunku, to w przyjętej OMB zostanie przyjęta cena ofertowa równa maxCOM.

PRZYCZYNA ZMIAN

Wprowadzane zmiany mają na celu racjonalizowanie cen mocy bilansujących w okresach, gdy nie są one pozyskiwane w warunkach konkurencji, ze względu na ograniczoną jeszcze ich podaż.

Zmiany zostały zaprojektowane w taki sposób, by ceny mocy bilansujących mogły w maksymalnym możliwym zakresie podążać za alternatywnymi przychodami, które uczestnik rynku może uzyskać ze sprzedaży innych produktów energetycznych.

Zmiany w zakresie określania zapotrzebowania na moce bilansujące w ramach RMB i wymaganej wielkości mocy bilansującej RR^G

Wprowadzenie możliwości określenia ZMB w ramach RMB w wysokości mniejszej niż wymagane moce bilansujące pozwala, w prognozowanych warunkach braku konkurencji na RMB, na poprawienie relacji między wolumenem zgłoszonych OPMB a ZMB dla danego ONMB^P w kontekście zapewnienia warunków konkurencji. Pozostały wolumen mocy bilansujących, stanowiący dopełnienie ZMB do wymaganych wielkości mocy bilansujących, będzie nabywany w trybie uzupełniającym, czyli w ramach zintegrowanego procesu grafików (ZPG). W tym trybie nabywania mocy bilansujących dostępne są OMB zgłaszane dla JG utworzonych z JWCD cieplnych, w szczególności utworzonych z JWCD pracujących ze względu na wymuszenia sieciowe. Podział wolumenu wymaganych wielkości mocy bilansujących pomiędzy RMB i ZPG pozwoli na racjonalizację kosztu nabycia mocy bilansujących w okresach ograniczonej podaży mocy bilansujących.

Zmiana w zasadach wyznaczania wymaganej wielkości mocy bilansującej RR^G ma na celu odwzorowanie w tej wielkości bieżących uwarunkowań pracy KSE, w tym ich krótkoterminowej dynamiki zmian.

Wprowadzenie kryterium konkurencji na RMB

Zmiana ma na celu mitygowanie ryzyka nieuzasadnionego wzrostu kosztów pozyskania mocy bilansujących w trybie podstawowym. W sytuacji podaży mocy bilansujących niezapewniającej konkurencyjnych warunków ich pozyskania, dla mitygowania siły rynkowej DUB, zapotrzebowanie na moc bilansującą będzie zmniejszane do wolumenu zapewniającego spełnienie kryterium konkurencyjnego pozyskania tych mocy.

Racjonalizacja kosztów pozyskania mocy bilansujących w trybie podstawowym będzie także dokonywana w ramach stosowania reguły ograniczenia zmniejszenia zapotrzebowania na moce bilansujące do wolumenu, dla którego ceny ofertowe są nie wyższe niż refCMB. Dzięki temu w określonych przypadkach zapotrzebowanie na moc bilansującą będzie mogło zostać pokryte po uzasadnionych kosztowo cenach w wielkości, dla której nie jest spełnione kryterium konkurencji na RMB.

Wprowadzenie górnego limitu ceny mocy bilansujących

Wycena mocy bilansujących powinna być co do zasady oparta na alternatywnych przychodach możliwych do uzyskania w ramach sprzedaży innych produktów energetycznych. Dlatego górny limit ceny mocy bilansujących dla OPMB i OMB zostaje odniesiony do limitów stosowanych na SDAC. Rynek SDAC jest aktualnie podstawowym segmentem rynku energii elektrycznej w Europie, a ustalone na nim ceny są cenami referencyjnymi dla innych segmentów rynku energii elektrycznej.

W związku z przewidywaną jeszcze ograniczoną podażą mocy bilansujących, na okres przejściowy do dnia 31 grudnia 2027 r., czyli na okres, w ramach którego powinny zostać osiągnięte warunki konkurencyjne w procesie nabywania mocy bilansujących, wprowadzone

zostają niższe wartości górnego limitu ceny mocy bilansujących dla OPMB i OMB, tj. do wartości wskazanych w przedmiocie zmian niniejszego dokumentu. W przypadku wcześniejszego osiągnięcia konkurencyjnych warunków pozyskiwania mocy bilansujących, OSP rozważy wystąpienie do Prezesa URE z wnioskiem o skrócenie obowiązywania powyższego okresu przejściowego.

Wprowadzenie normowania cen ofertowych w OMB do warunków cenowych na rynku RMB i SDAC w przypadku niespełnienia kryterium konkurencji na RMB

Zmiana ma na celu mitygowanie ryzyka nieuzasadnionego wzrostu kosztów nabycia mocy bilansujących w trybie uzupełniającym w sytuacji braku konkurencji na RMB. Konieczność wprowadzenia tej zmiany wynika z faktu, że w przypadku gdy w ramach RMB dla danego ONMB^P i typu rezerwy mocy nie było spełnione kryterium konkurencji, proces nabywania mocy bilansujących w trybie uzupełniającym również jest narażony na wykorzystanie siły rynkowej. W takiej sytuacji ceny ofertowe OMB dla danego typu rezerwy mocy i dla każdego OREB zawierającego się w danym ONMB^P będą limitowane do wartości maxCOM.

PLANOWANY TERMIN WEJŚCIA W ŻYCIE ZMIAN

- 31 lipca 2026 r. w zakresie zmian dotyczących określania zapotrzebowania na moce bilansujące w ramach RMB i wymaganej wielkości mocy bilansującej RR^G oraz wprowadzenia górnego limitu ceny mocy bilansujących;
- 1 grudnia 2026 r. w zakresie wprowadzenia kryterium konkurencji na RMB oraz wprowadzenia normowania cen ofertowych w OMB do warunków cenowych na rynku RMB i SDAC w przypadku niespełnienia kryterium konkurencji na RMB.